

Dingusios rožytės

Įprastas rytas Lietuvos pakraštyje. Išskirtinumas tik toks, kad šios valdos šeimininkas – seniūnas Albertas – kiekvieną rytą, prieš einant į darbą, vedžioja šuniuką taksiuką Braškę ir taip apžiūri savo valdas. Seniūno stotas niekuo neypatingas: nedickas, truputėlį su atsikišusiu pilvuku, nerangus, su skrybėlaite bei akinukais. Jei būčiau rašytoja Agata Kristi, galėčiau sulyginti su neprilygstamu detektyviniu personažu Erkiuliu Puaro. Verta paminėti, kad miestelio seniūnas ypač mėgo švarą. Neduok Dieve, jei ant jo nublizginto bato nukrisdavo lašas drėgnos žemės pliurzės – tai reikšdavo tik viena: ta diena jau sugadinta ir nieko gero iš jos negalima tikėtis.

Seniūnas savo apžvalgą užbaigdavo miestelio centre, pakeldamas akis į bažnyčios bokštus. Prašalaičiams iš šalies atrodydavo, kad taip šių valdų šeimininkas meldžiasi, nors iš tikrųjų jis tegalvodavo, ką su tais balandžiais daryti – jų buvo pilnas miestelio centras, o padarytos škados negražino miestelio vaizdo. Šunėkas, bizendamas šalia savo dvikojo šeimininko, taip pat atkartodavo jo judesius, o jei reikėdavo – įkyriai sulodavo, pritardamas bet kokiam savo bičiulio sprendimui.

Miestelio centre yra suolelis. Ant to suolelio kiekvieną rytą, dar neprasidėjus rytinėms mišioms, sėdėdavo trys davatkėlės – kaip tie balandžiai, neužleisdamos savo posto. Šis vaizdas buvo jau įprastas kiekvienam miestelio gyventojui, įskaitant ir seniūną. Jis kiekvieną kartą sunkiai atsidadavo artėdamas link suolelio, nes žinodavo, kad šios trys moterėlės jį sekėdavo akimis ir visada laukdavo pasisveikinimo.

Vasaros metu jos vilkėdavo gėlėtas sukneles bei baltas skareles, baltas škerpetkikes, o rankose visada būdavo juodas ridikiulis, kuriame tilpdavo maldaknygė, rožančius bei, žinoma, viena ar kita kapeikėlė bažnyčios aukoms. Šaltesniais sezonais, lyg papurtę žvirbliai, įsisupdavo į žieminius paltus. Jos net eidamos kartu krypuodavo į tas pačias puses – lyg kurapkos. Tiesą sakant, gyventojai jų prisibijodavo ir ne kartą jų pusėn buvo burbtelėję, kad jos sėdinčios it bažnyčios žandarai. Viena iš jų, tikriausiai svarbiausia, visada piktai dėbčiodavo į praeivius: smerkiamai bei tiriančiai apžvelgdavo kiekvieną, lyg cerberis. Net seniūnas tada jausdavosi kaip mokinukas, netyčia mergaitei timtelėjęs

už plaukų arba dėl neaiškios priežasties neišmokęs pamokos.

Labai dažnai, jam priartėjus prie miestelio centro, iš bažnyčios išskubėdavo ir ilgakojis klebonas Justinas. Nejaukiai mirktelėjęs seniūnui, niuktelėjęs galvą, išskėsdavęs rankas it šventasis, moteriškai pasveikindavo su ankstyvu rytu:

– Oi, jūs mano rožytės. Jūs ir vėl pirmosios, kokios jūs šaunuolės. Dievas jums atlygins sveikatėle ir palaimintu rytu. Skubėkim, mano rožytės, skubėkim.

Ši familiari bendravimo forma iš dalies atrodydavo komiška. Vos tik pasirodydavo aukštaūgis klebonas ant bažnyčios slenksčio, davatkėlės, lyg tos vištos ant laktos, iškart pažvalėdavo, o bedantėmis šypsenomis papuošdavo savo veidus. Tą akimirką atrodydavo, kad jos šiek tiek

pajaunėdavo. Jos taip greitai išsibėgiodavo nuo suolo link bažnyčios, kad dažnai likdavo nesupratęs, kas atsitiko. Suoliukas likdavo tuščias, o balandžiai tyliai rymodavo ant bažnyčios stogo, kol bažnyčios varpas nesukviesdavo mišioms.

Seniūnas, sunkiai gunktelėjęs bei nurijęs seilių gumulą, skubėdavo link namų papusryčiauti. Jo visada laukdavo lengvai virtas kiaušinis, rytinis laikraštis bei kavos puodelis.

Ir vieną rytą... visai nelauktai... miestelyje atsitiko keista situacija. Miestelio suoliukas – tuščias. Dingo davatkos! Klebonas, kaip kiekvieną rytą išėjęs ir jų neradęs, sutriko – ištiestos rankos nusviro, o seniūnas Albertas iš pradžių lyg ir lengviau atsiduso, bet vėliau susirūpino: o kur gi jos? Kaip galėjo jo valdomosiose žemėse dingti žmonės ir niekas apie tai nežinoti?

Ir sukruto miestelis, ir sujudo žmogėkai. Versijų būta įvairiausių: vietinis pijokėnas Jonas teigė, kad jas pagrobė ateivių laivas, kiti šnekėjo, jog išvažiavo pas vyskupą prieglobsčio prašyti, o dar kiti manė, kad pats seniūnas su klebonu bus prikišę nagus ir moteriškes nudaigoję, nes reikėję pasidalyti bažnyčios turtus.

Šios paskalos labai liūdino dvasišką tėvelį Justiną, kuris, gyvenime nevartojęs jokio vaisto, dabar neapsieidavo be karvaliolio ar validolio. Zakrastijonas Petras ir tas ne laiku bažnyčios varpais suskalampindavo. Seniūnas tą dieną, kai dingo moteriškės, pirmą kartą per trisdešimt metų pervirė savo pusryčių kiaušinius.

– Visgi taip neturėtų būti! – nusprendė miestelio šeimininkas Albertas ir, pasitaręs su klebonu Justinu, surengė miestelio susirinkimą.

Susirinkimas vyko kultūros namuose, šalia bažnyčios. Tądien net balandžiai neskraidė. Kultūros namų renginių organizatorė Onutė vos nenualpė pamačiusi tokį gyventojų skaičių prie salės durų. Tįsė suolus, kėdes net iš artimiausių namų. Kažkas stovėjo, kažkas sėdėjo net ant žemės, susisukę į kamuoliuką. Seniūnas Albertas, būdamas scenoje, valėsi prakaitą balta nosinaite, o klebonas Justinas tik skėsčiojo rankomis.

Kažkas net iškviėtė policiją, bet niekas nemokėjo pareigūnams deramai paaiškinti, kas jos tokios, nes, tiesą sakant, niekas net nežinojo, kas jos tokios ir iš kur atsiradusios. Net palaidaus liežuvio savininkė, pardavėja Aldona, ir ta nieko nenumanė bei nenutuokė, kur galėjo būti miestelio rožytės.

Seniūnas prakaitavo, duso, vis dėbčiodamas į savo batus, kurie nebebuvo tokie švarūs kaip anuomet, kai miestelyje vyravo taika. Klebonas rauda ir balo, skėsčiojo rankomis, kažką bandydamas aiškinti, nes suprato, kad, apart „rožyčių“ epiteto, kuris kilęs tik dėl Gyvojo rožinio draugijos, apie savo dievobaimingas moteriškaites nieko nežinojo. Na, ar kam gali būti įdomus senas žmogus? Bet labiausiai dvasiškasis tėvelis Justinas bijojo, kad policija jo neapkalintų, jog būtent jis praganęs Dievo avelės.

Vieni į kitus šnairai dėbčiojo. Kažkas prajuko, kad gal davatkos net ištekęsios bei linksmai gyvenančios, o vat čia visi susirinkę be reikalo vienas kitą įtarinėja. Kaip ir reikėjo tikėtis, susirinkimas jokios naudos neatnešė. Policija išvažiavo net nesurašiusi protokolo, nes nepakako duomenų. Miestelėnai išsilakstė lyg žvirbliai kas sau, o seniūnas Albertas su klebonu Justinu, vienas kitam paspaudę rankas, tylomis grįžo į savo vienvietes.

Diena plaukė po dienos... Miestelis nurimo, pamiršo rožytes... Tik seniūnas Albertas rytais eidamas per miestelio centrą pirmiausia žvilgtelėdavo į suoliuką, o paskui – tik į balandžius. Klebonas Justinas vis dar išeidavo patikrinti suoliuko: o gal sugrįžusios? O gal atsiradusios? Dvasiškasis tėvelis reguliariai, kas savaitę, pradėjo lankytis vaistinėje, nes karvaliolio ir validolio dozės teko didinti.

Ir vieną rytą, seniūnui Albertui einant per miestelio centrą, šunėkas Braškė ypatingai nerimavo – pradėjo džiaugsmingai vizginti uodegą... Seniūnas pakėlė akis – ir nepatikėjo, ką išvydo! Ogi, trys davatkėlės, vėl besėdinčios ir įdėmiai stebinčios praeivius. Seniūnas net nepajuto, kaip pribėgo prie jų ir jas apkabino. Klebonas Justinas, kyštelėjęs galvą pro šventoriaus vartus, net persižegnojo, irgi kuo skubiau atbėgo bei džiaugsmingai, net ašarodamas, suriko:

– Dievas išgirdo mano maldas! Pagaliau jūs vėl mūsų šventovėje, mano rožytės!

Davtkos dėbčiojo nieko nesuprasdamos tiek į seniūną, tiek į kleboną... Viena iš jų tarė:

– Mieste, dvasiškasis tėveli ir ponuli, buvom... Mieste... į operą ėjom... prie jūros važiavom... tiek mums ir liko gyventi.

Oi, kad jūs būtumėte matę, kaip ištįso seniūno ir klebono veidai! O vėliau netrūko džiaugsmo ir klegesio miestelio centre. Nes žinia netruko apskriti! Prie to prisidėjo pardavėja Aldona, pijokėnas Jonas, zakrastijonas Petras bei renginių organizatorė Onutė, kad miestelio centre, ant suoliuko, sėdi trys davtkos su klebonu Justinu ir seniūnu Albertu, o šunėkas Braškė palaimingai įsitaisęs po suoliuku.

Tądien pokalbių netrūko... kažkas kalbėjo, kad po mišių, visa davatkų trijulė, seniūnas Albertas susirinkę klebono Justino parapijos namuose ir iš naujo susipažino vieni su kitais.